

УДК 811.11'42:659

Куш Е. О.¹

Нікуліна Г. В.²

¹ канд. філол. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. ГФ-310м НУ «Запорізька політехніка»

ПОНЯТТЯ «ЦІННІСТЬ» В ГУМАНІТАРНИХ НАУКАХ

Цінності – це категорія, перш за все філософська, однак нині їх вивчають у різних гуманітарних науках, таких як соціологія, культурологія, психологія, лінгвістика тощо. Значення поняття «*цінність*» зумовлене, перш за все, епохою і напрямком філософської думки, яка панує в той чи інший історичний період. Так, антична філософія розглядала питання про цінності як складову філософського питання про буття. Абсолютною цінністю для людини виступала повнота буття, пов'язана одночасно з етичними й естетичними ідеалами. Саме в період античності в філософський побут увійшла ціннісна тріада *істина, добро, краса* [1, с. 231].

У період Середньовіччя, окрім переоцінки класичних античних цінностей, увага приділяється релігійним цінностям. Монотеїзм об'єднує цінності *істини, добра і краси* у вигляді *промислу Бога* [1, с. 232]. В епоху Відродження найвищою цінністю вважається людське життя. Великого значення набувають такі цінності, як *розум, свобода волі, практична користь, наука і прогрес*. Німецький філософ Г. Гегель пов'язував цінність з політекономією, правом, культурою, соціумом. Цінність, за Г. Гегелем, має кількісні і якісні характеристики, що дозволяло науковцю відносити до їх ідеально-матеріальних сутностей [1, с. 234].

У 1902 році, французький філософ П. Лапі ввів у науковий обіг термін *аксіологія* (від грецького *axios* – той, що має цінність, *logos* – теорія, наука) – теорія цінностей або оцінки, що займається вивченням природи цінностей, їх критеріїв, видів та ієрархії, а також їх природи та шляхів пізнання. «Цінності – це абстрактні ідеї, позитивні або негативні, що відображають людські переконання та настанови про об'єкти, суб'єкти, явища оточуючої дійсності, типи поведінки, цілі і т.і.» [2, с. 66]. Згідно з філософським енциклопедичним словником, термін цінність використовується для позначення загальнолюдських, соціальних і етнокультурного значень навколишньої дійсності, її фрагментів, об'єктів, суб'єктів, явищ, понять для людини [3, с. 765].

Ціннісні феномени є одним із об'єктів дослідження сучасних лінгвістичних студій, оскільки цінності постійно відображаються в широкому соціокультурному контексті та дискурсивних практиках, на чому наголошують, як зарубіжні [6; с. 7], так і вітчизняні лінгвісти [3; с. 4]. Категорія цінності є визначальною для лінгвістичної аксіології, лінгвокультурології, когнітивної лінгвістики, в межах яких вивчаються системи цінностей, ціннісні концепти та концептосфери різних етносів, засоби їх вербалізації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Ан, С. И., Белинова, О. А. Концептуализация ценности как философской категории [Текст] / С. И. Ан, О. А. Белинова // Вестник Кемеровского гос. ун-та. – 2014. – С. 230-234.
2. Ивин, А. А. Современная аксиология: некоторые актуальные проблемы [Текст] / А. А. Ивин // Философский журнал. – 2010. – № 1. – С. 66-78.
3. Куш, Е. О. Аксіологічні стратегії та тактики в упередженому мовленні американських і російських політиків [Текст] / Е. О. Куш // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Перекладознавство і міжкультурна комунікація». – 2016. – № 3. – С. 97-101.
4. Куш, Е. О. Зміни аксіологічного значення нейтральних одиниць номінації іноземців в упередженому дискурсі американських політиків [Текст] / Е. О. Куш // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного ун-ту. Серія «Філологія». – 2016. – № 22. – С. 108-109.
5. Фокин, Ю. В. Философский энциклопедический словарь [Текст] / Ю. В. Фокин. – М. : Советская энциклопедия, 1989. – 840 с.
6. Dijk, T. A. van. Ideology: a Multidisciplinary Approach [Text] / T. A. van Dijk. – London : Sage Publications, 1998. – 374 p.
7. Simpson, P. Language, Ideology and Point of View [Text] / P. Simpson. – London : Routledge, 1993. – 217 p.